

DŮM KONRADA WACHSMANNA V NIESKY

ARCHITEKT	Konrad Wachsmann (1901 – 80)
DOBA VZNIKU	1927
ADRESA	Niesky, Goethestraße 2
PROHLÍDKA	jen po domluvě
INFORMACE	www.wachsmannhaus.niesky.de

Pevnou součástí města Niesky je dřevostavební závod Christoph & Unmack. Truhlář Christoph a architekt Unmack vyráběli své přenosné, prefabrikované dřevostavby typu »Doeckersche Baracke« nejprve v Kodani. Kvůli velké zakázce ze strany pruské armády přeložili v roce 1887 svou výrobu do Niesky, kde jeden z Christophových příbuzných již od roku 1835 provozoval strojírenský závod. V roce 1922 vznikl pod jménem »Christoph & Unmack AG, Niesky / O.L.« spojený závod, který se soustředil na dřevostavby, strojírenství, ocelové konstrukce a výrobu vagónů. V následujících letech se firma stala evropsky uznávaným výrobcem v oblasti průmyslově prefabrikovaných dřevostaveb. V roce 1927 navrhl architekt Konrad Wachsmann pro firmu Christoph & Unmack ředitelské sídlo (Konrad-Wachsmann-Haus). Tento dům je dodnes považován za přesvědčivý příklad symbiózy tradičního tesařského řemesla a moderní architektury.

Německo-americký architekt Konrad Wachsmann z Frankfurtu nad Odrou je považován za jednoho z průkopníků průmyslové prefabrikace ve stavebnictví. Ve své knize »Wendepunkt im Bauen« z roku 1959 popisuje »zcela nový výchozí bod tvůrčí produktivity«. Wachsmannův koncept spočíval ve vývoji prefabrikovaných modulů, které bylo možné díky promyšlené spojovací technice použít k různým konstrukčním řešením. Kromě toho začal již brzy po ukončení studia u Heinricha Tessenowa a Hanse Poelziga chápat architekturu jako technický systém a během své činnosti v Evropě a ve Spojených státech rozvinul řadu vlastních úvah. Bezprostředně po dokončení ředitelského domu v Niesky vznikl obytný dům Emmy a Georga Estrichových v Jüterbogu a roubený Einsteinův dům v Caputhu u Postupimi, který byl navržen pro fyzika a nositele Nobelovy ceny Alberta Einsteina. Obě budovy se zachovaly dodnes a je možné si je prohlédnout.

Věcnost, se kterou Konrad Wachsmann navrhl ředitelský dům v Niesky, je působivá. Zatímco ve dvacátých letech vybudovala firma Christoph & Unmack v Niesky řadu vzorových dřevostaveb, které byly v převážné většině poplatné tradiční architektuře, je ředitelský dům po formální stránce redukován na minimum. Krychlová stavba z horizontálně položených fošen a s mansardovou střechou je na jižní straně doplněna zimní zahradou, nad kterou se nachází střešní terasa. Na arkýře, balkóny a ornamenty Konrad Wachsmann zcela rezignoval. Tvarové jednoduchosti dosáhl navzdory původnímu způsobu roubení změnou tradiční techniky spojování. Mezistěny tak neprostupují fasádou, ale jsou zevnitř zasunuty do drážek ve vnější stěně. Fasáda tak ve výsledku zůstává uzavřená a budova nepůsobí rustikálním dojmem, ale vyniká spíše tvůrčí přisností a věcností.

Ačkoliv byl dům navržen jako obydlí pro ředitele firmy Christoph & Unmack, převzal ho jen několik málo let po dokončení primář nemocnice v Niesky. Po druhé světové válce sloužila budova veřejným účelům a později zůstala na dlouhou dobu prázdná. V roce 2005 získalo mezitím značně zanedbanou budovu město Niesky. Zvláště pozoruhodný byl výsledek tehdejší analýzy, která zjistila, že se budova z větší části stále nachází v původním stavu.

V letech 2011 až 2014 nechalo město Niesky Dům Konrada Wachsmanna důkladně rekonstruovat. Na konci roku 2014 byla budova znovu otevřena a je dnes přístupná veřejnosti. Další informace lze získat na adrese www.wachsmannshaus.niesky.de nebo na telefonním čísle 0 35 88 25 60 17. V ředitelském domě se nachází informační centrum k tématu Dřevostavby moderní architektury, nabízí však také prostory pro kulturní akce a města Niesky a prosvatební obřady.

www.topomomo.eu

